

16.8.36

משה -

מחרתיים בבוקר אני מפליג באווירון לגנף. מועצת
"האיחוד" העברה לשם מצורין ופתיחתה הוקדמה ליום אחד, כנראה
על פי דרישת הפולנים והאמריקנים. כנראה שעד שובי לארץ לא
נפגש - אני רואה את נימוקי המונעים נסיעתך מהארץ בשעה זו.

ה- 11 July שחל בלונדון עם סגירת הפרלמנט אין לו

הקבלה בארץ. הנבלה בצפת, הרצח המרובע בחיפה, והריגתו של
המיר החברוני בצרוף ה"שטרה" בית אלפא אינם מניחים שום
תקווה להחלשת הטירור, ואיני מאמין ש"המנהיגים" הגלויים יש
בכוחם לקבל איזו החלטה שהיא בלי אישורם של הסרוריסטים, ואם
הממשלה לא חשנה באופן בולט ונמרץ את דרכה נהיה מחויבים לעיין
מחדש בתכסיסנו.

המאורעות בספרד האפילו בעתונות האנגלית על המאורעות

בארץ והעתונים מסתפקים רק באינפורמציה מונוטונית על רצח
ואבדות. הקורטפונדנציה האינטנסיבית בדבר א"י כמעט נעלמה
מדפי העתונים; אבל אין זאת אומרת שקריאת "החדשות" כשהיא
לעצמה אינה עושה את פעולתה המזיקה על דעת הקהל. אין לי שום
בטחון שהועדה לא תצא לארץ עד אם יוקם הסדר, אם כי ברור שלא
תצא לפני אוקטובר, מפני שפיל אינו פנוי עד אז. במצב זה אין
לסלוח כינוס הוה"פ בחו"ל. גם כלפי חוץ וגם כלפי פנים היה
דרוש שדווקא עכשיו יתאסף הוה"פ בארץ. נחוץ שאנשי חו"ל יעמדו
על המצב האיום מחוץ הרגשה ומבע בלתי אמצעיים, והיה נחוץ להפגין

דווקא עכשיו כלפי הערבים שהארץ היא מרכז העם היהודי. אולם אין זו הפעם הראשונה שהציונים, וגם הסובים שביניהם, מגלים חוסר כל חוש ממלכתי, וגם מבכרים את נוחיותם האישית על צרכי התנועה.

קריאת דברי החברים בישיבות המרכז והועדה הפוליטית מדכאה. קשה לי להבין את העוורון המלים של אנשים כביילינסון, סבנקין, קפלן ועוד.

כיצד יכול בר-דעת להחעלם מהעובדה שיש מרד נואש והתקוממות פרועה מצד הערבים? כל מרד נעשה רק ע"י מיעוט - מחוץ סימפטיה גלויה וחשאית של רבים או הרוב. ואיני מבין גם הסיפוק המשונה שיש לאנשים אלה מחלית כל הקולר אך ורק בצואר הממשלה. אצלנו לא למדו עוד להבחין בין עובדה ובין סברה, ואוי לעובדה אם היא עומדת בסתירה לסברה מקובלת או נוחה. ואם במחננו כך - אני יכל לתאר לי מה מתחולל במוחות של הציונים הכלליים ואנשי המזרחי.

אין אני מקבל כמון את גזירת העליה כעובדה. לא שאני מפקפק ברצונה ונכונותה של הממשלה להפסיק העליה, אבל אין זה מן הנמנע שיקרה כאן מה שקרה למועצה המחוקקת - שהצרה תדחה ע"י צרה יותר גדולה. מבלי שנוי יסודי של קו הממשלה במלחמתה נגד הסירור - ואיני מאמין שממשלה זו מסוגלה לכך - איני רואה אין יפסק הסירור בחדשים הקרובים. סוף סוף מבחינה ערבית זהו התכסיס הנכון. הערבים אינם מחויבים לדעת מה שידוע ביילינסון - והם מאמינים שאמנם הצליחו לעשות מרד, ואין להם להרוויח דבר מהפסקת המרד, והם יכלים להשיג הרבה מהמשכתו. מדוע לא ימשיכו אותו?

ואם המרד ימשך באוקטובר אינני מניח שהועדה לא תצא, ובין שתצא לארץ ובין שלא תצא, יהיה קשה לממשלה להכריז על הפסקת העליה. כמובן שאינני מאמין שנשיב שנית שידול תוך כדי מהומות, הנס הזה לא יתרחש שנית, ואין לי ספק שהציב מקלל את היום שבו נחן את השידול, אבל יש הבדל בין אי-מתן שידול ובין הכרזה על הפסקת העליה, ויתכן שהמשך הטירור גרוע מהפסקה זמנית, אבל קשה יהיה לממשלה לעשות הדבר בניגוד להתחייבויות והכרזות מפורשות - אם כי אין זה מן הנמנע בהחלט, כמובן. אבל גם אין להתיאש לגמרי מתוצאות הלחץ שאנו יכולים ללחוץ על הממשלה בהגיע החור להחלטה זו. בכל אופן לעמוד עוד גם במערכה זו - בלי קבלת-הדין עלינו למפרע.

אני מסכים שבכל אופן לא נוכל מהסתלק מהופעה לפני הועדה. מיומני ומהחומר הנשלח לך ראיתי שמכיריהם של חברי הועדה מתיחסים להם בחיוב, ולדעתם אין ההרכב האישי של הועדה נותן יסוד לנכונות שחירות. יתכן שמבחינה אישית הצדק אחס - אבל הם מתעלמים מחנאים אובייקטיביים ומהמסיבות שהולידו את הועדה. אילו לא היה רצון וצורך לממשלה האנגלית לשנות את מדיניותה הארי"ת לרעתנו לא הייתה זקוקה לוועדה, והגורמים שהולידו את הועדה גם יקבעו את מסקנותיה. ואם כי הפסימיזם הקיצוני ביחס למסקנות הועדה הוא לגמרי מבוטס - אין אנו גם פה צריכים לקבל על עצמנו את הדין למפרע, ובפני הועדה עלינו להלחם על הפתרון שלנו, ונעשה משגה כבד אם למפרע נסחגל לגורמים השליליים ולפרובנוזה הפסימית. אין לנו דרך אחרת אלא לקבל את הודעת הממשלה על תוקף המבדס כאילו נאמרה בכנות, ולהציע פתרונות

אשר יהלמו את הכוונות האמתיות של המנדט, יקדמו את מפעלנו ויספקו את התביעות הצודקות של הערבים, הנשענות על המנדט, ולא אלו הנחמכות בפצצות, ויסלקו את המחד המוצדק שיש לנו ושיש לערבי. ואין פתרון אחר שימלא את כל הדרישות האלה אלא זה:

(1) הרחבת העליה כדי מקסימום יכולת הקליטה של הארץ, עזרת הממשלה להרחיב את יכולת הקליטה, למען הקם בזמן קצר ישוב יהודי גדול למדי שלא יהיה נתון עוד להחקפות הערבים. סריבונל שרוצה לפרש ביושר את המנדט - וגם אם הועדה אינה סריבונליזה, עלינו לפעול מתוך הנחה שחובתה להיות כזו - אינו יכול להתעלם מהפחד היהודי ומהסכנות האורבות לנו מחולשתנו המספרית נוסף על זכותנו הפוזיטיבית והמוכרת לגדול, ונוסף על הצרכים הנובעים מתוך המצב הנואש של העם היהודי.

(2) עזרה אקטיבית לפיתוח הארץ למען הרמת מצב ההמונים הערבים - עזרה למלא ולפועל; יבוש ביצות, התקנת ההשקאה, חינוך, הבראה - ע"י הממשלה.

(3) מניעת סכנת ההשחלטות של עם אחד על משנהו ע"י קביעת פריסט בהכרעה אנגלית - לשעה ולדורות, עד שיוסכם ע"י שני העמים בידיעת אנגליה סידור פוליטי אחר. אלו צריכות להיות ההנחות היסודיות שלנו כלפי הועדה וכלפי דעת הקהל באנגליה.

השאלה הקשה ביותר - שאלת הנישול נחונה לפתרון צודק כלפי שני הצדדים רק אם יכניסו עבר הירדן לתוך החשבון, וזהו

אחד מתפקידינו העיקריים בפני הועדה.

על הועדה לא הוסל לחקור את עצם המאורעות - אבל
מענותינו צריכות להתחיל מתאור המאורעות ולקחם המאיים מבחינה
יהודית. עלינו לעמוד גם על המאורעות הקודמים, כי הם סותרים
הסענה שהמהומות הן פרי העליה ה"מוגזמת".

מלבד התחייבויות המנדט הברורות שאין הועדה - אם
היא חתיה ישרה - יכלה לסלפן, אין גם הועדה יכלה להתעלם
מהפרובלימה של הגנת חיי היהודים. אם אין היא מוכנה להפקירם
ולהסגירם לחסר בבורי צפת - יש לה רק שתי אלטרנטיבות:
צבא אנגלי רב בארץ - או ישוב יהודי גדול בתקופה קצרה.

שאלה זו כשהיא לעצמה נעשית עכשיו ענין מרכזי
בשבילנו, ובמוך אני מקבל דעתו של ג'ימי בדבר אי אפשרות צבא
יהודי. לוויר ג'ורג' מכיר כנראה אנשים והוא הגדירו היטב
כשאמר שג'ימי מיצג את ה-funks שבקרב היהודים. נמיר
מוכן לספל בענין זה ויש לו קשרים אחדים בקרב אנשי הצבא.
לידל הרט, סופרו הצבאי של הטיימס, הוא מכרו; ונמיר הבטיחני
להחמכר לדבר זה לאחר שאנשים ישובו מהחופשה ללונדון. אני
מנח שגם הנרי יחיחס בחיוב לדבר, ואני מקווה - גם כפי (גם היא
אינה פה עכשיו).

ואשר למו"מ עם הערבים - אין אני מקבל את דבריו.
החשש שמא התנועה לא תאשר הסכם שנראה לך ולי ולרבים אחרים
כמועיל - אינו צריך להפריע לך מהכנס במו"מ זה. צדקת שאני
לא למדתי כלום מה"כשלון" שהיה לי בהסכם עם ז'בו. עד היום

לא נתחרטתי על מה שעשיתי ועד היום לא נשתנחה דעתי אף במשהו שעשיתי את אשר הייתי חייב אז לעשות. יתר על כן - ברור לי בלא צל של ספק שהמעשה היה לברכה לתנועתנו, אם כי ההסכם נדחה. והלקח שאני הוצאתי מה"כשלון" ההוא - שכך יש להתנהג. ההסכם ההוא לא יצא לבטלה ואינני מצטער עליו. ואם באיזה זמן שהוא אעמוד במסיבה כזו - עשה אעשה שוב מעשה כזה בלא כל היטוס, אם רק יראה לי שהמעשה לגופו הוא טוב ומועיל - ואם החברים יתנגדו לאחר מעשה - נלחם, נחוכח, נברר ונחליט. אבל נחליט מתוך אפשרות ריאלית של זכרעה ומתוך בירור יסודי וממצה. אני רואה מעילה בשליחות אם השליח אינו פועל לפי מצפוננו והכרתו ומוכן להלחם על כך בגלוי ובכל האמצעים הכשרים - אלא מתחמק למפרע מהאחריות שמא לא יאשרו את מעשהו. אם התנועה מחליטה למפרע שאין לעשות הדבר - אין לעשותו, גם כשלעושה ברור שיש לעשותו, אבל אם התנועה לא אסרה ולא נתנה הוראה מחייבת - חייב השליח לפעול לפי מצפוננו, ורק לפי מצפוננו. ולא תהיה כפרה אם תוחמץ איזו הזדמנות שהיא - מתוך חששות לא מוצדקים אלו. זוהי המסקנה שאני הסקתי מ"הנסיון" שלי.

לעומת זאת אני מכרך אותך על עמדתך התקיפה בדבר חברי ארגון ב. ואני מקווה שלא תזוז מעמדה זו. גרוסמן שכח שאם הקונגרס לא החליט על האולטימטום שלך - הרי הוא לא החליט גם על קיום ועדה זו, וההנהלה חייבת להציג תנאי להשתתפות בוועדה פוליטית.

אני מחכה להעחק "המפה". תמציא אותה לצורריך, איני מאמין בפתרון זה, גם איני מאמין שהערבים יקבלו אותו, אבל

עלינו לבדוק את הדבר מכל צדדיו, כי ביום מן הימים נביע לידי
קנסוניזציה.

- סבלתי מהחקררות קשה, אבל העניין עבר. יש לי עוד
קצת צרות עם אף ואוזן וכאב ראש - אבל מקווני שבשביצריה
גם אלו יחלופו.

שלום לך,

ד.ב.ג.

ח.א.

אני רוצה להוסיף על רעיון פנטסטי שעלה בלבי - כיצד

לחסל את הטירור. ואילו היה לממשלה קצת רצון יותר טוב וקצת דמיון הייתה מצליחה באמצעי זה שאני מציע יותר מאשר בכל האמצעים שהשתמשה בהם עד עכשיו ללא תוצאות. אם כי האמצעי שלי אינו מחייב השתמשות בכוח ואינו כרוך בשפיכות דמים ובהטלת עונשים, אבל אילו היה אומץ ושכל לממשלה להשתמש בו שבועות אחדים היה מעורר חנועה עצומה בקרב הערבים עצמם להפסיק כל פעשה-אלמות. וההצעה היא שהממשלה תחליט ותכריז שבעד כל יהודי הרוג היא תחן לסוכנות אלף סרטיפיקטים נוספים. אין אמצעי יותר נוח ואפקטיבי מזה לאסור ידי הטרוריסטים. זה יותר קל מהחזקת עשרה בטליונים והריסת בתים ורדיפה בהרים אחרי הכנופיות. אמצעי זה יפעל כאבסורד - ולא יחטיא. ואם כי ההצעה היא פנטסטית כדאי להביא אותה לממשלה, כי לא נראה קץ לטירור.